

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze

INFORMACJA

o stanie środowiska w powiecie świebodzińskim w 2011 r.
na tle wyników badań kontrolnych i monitoringowych w
województwie lubuskim

Zielona Góra, maj 2012 r.

Wprowadzenie

Informację opracowano na podstawie działalności inspekcyjnej oraz wyników badań kontrolnych i monitoringowych stanu środowiska – wykonanych w 2011 r. i w latach poprzednich przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze.

I. Źródła zanieczyszczeń środowiska na terenie powiatu świebodzińskiego w świetle działalności kontrolnej WIOŚ

1. Informacje ogólne

Wg stanu na dzień 31.12.2010 r. ¹⁾, na terenie powiatu świebodzińskiego prowadziło działalność ogółem 5661 podmiotów gospodarczych, w tym:

- 669 podmiotów w branży przemysłowej,
- 595 podmioty w budownictwie,
- 1347 podmioty w branżach: handel i naprawa pojazdów samochodowych,
- 595 podmioty w obsłudze rynku nieruchomości,
- 306 podmiotów w branży zakwaterowanie i gastronomia,
- 365 podmiotów w transporcie i gospodarce magazynowej

Pozostałe podmioty gospodarcze działają w branżach: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo oraz działalność finansowa i ubezpieczeniowa.

¹ Dane wg publikacji: *Województwo Lubuskie, Podregiony, Powiaty, Gminy 2010*, wyd. przez Urząd Statystyczny w Zielonej Górze

2. Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w powiecie świebodzińskim

Poniżej omówiono wyniki kontroli wybranych podmiotów gospodarczych, przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze w 2010 r.

Lubuskie Zakłady Drobiarskie „ELDROB” Spółka Akcyjna, ul. Poznańska 56, 66-200 Świebodzin

Zakład objęto kontrolą w ramach cyklu krajowego pt. „Ocena realizacji ujętego w Krajowym planie gospodarki odpadami 2010 zadania: zaprzestanie użytkowania instalacji i urządzeń zawierających PCB; dekontaminacja i unieszkodliwianie PCB”

Kontrola przeprowadzona w dniach od 25 maja do 9 czerwca 2011 r. wykazała, że w 2002 r. Lubuskie Zakłady Drobiarskie „ELDROB” Spółka Akcyjna w Świebodzińskim przeprowadziła inwentaryzację urządzeń mogących zawierać PCB. Wytypowano 50 kondensatorów oraz 10 transformatorów. Urządzenia zawierające PCB oklejono odpowiednimi etykietami. Pismem z dnia 20.01.2003 r. poinformowano wojewodę lubuskiego o miejscach i ilości występowania PCB. Kondensatory typu LKCI 10-40 kvar zawierające PCB, przekazano do unieszkodliwienia w maju 2010 r. i zastąpiono je nowymi nie zawierającymi PCB.

W związku z brakiem pewności czy olej zawarty w transformatorach zawiera PCB, w 2003 r. zlecono badanie 2 próbek oleju z transformatorów a w 2005 roku 4 próbek. Badania przeprowadziło laboratorium WIOŚ w Zielonej Górze. Na podstawie wyników badań ustalono, że w badanych próbkach zawartość PCB nie przekraczała 0,005% wagowych. Do dnia kontroli nie zbadano oleju z 4 pozostałych transformatorów.

W związku z powyższym pouczonego przedstawiciela Spółki, natomiast zarządzeniem pokontrolnym zobligowano firmę do przeprowadzenia stosownych badań, a w przypadku stwierdzenia obecności PCB w którymkolwiek z urządzeń, do dokonania jego unieszkodliwienia lub dekontaminacji z pomocą uprawnionej jednostki - w terminie do końca lipca 2011 r. Pismem z dnia 21.07.2011 r. kontrolowana firma przesłała do tut. WIOŚ sprawozdanie z badań oleju z 4 pozostałych transformatorów. Wyniki z badań wykazały, że badane próbki nie zawierały PCB.

Strabag Sp. z o.o., ul. Parzniewska 10, 05-800 Pruszków - Betoniarnia - Jordanowo gm. Świebodzin (działki nr 274/2, 299 i 301/1)

Kontrola interwencyjna na wniosek Urzędu Miejskiego w Świebodzińskim przeprowadzona została w dniach od 27 października do 5 grudnia 2011 r.

Sprawa dotyczyła zanieczyszczenia gleby na posesji Pana Stanisława Kornobisa z Jordanowa. Kontrola wykazała, że firma STRABAG Sp. z o.o. z siedzibą w Pruszkowie eksploatowała mobilny węzeł betoniarski na terenie dzierżawionym od firmy Przedsiębiorstwo „PRODACH” Bekier, Augustyniak Sp. J. Jordanowo 11. Pracownicy betoniarni myli pojazdy do przewożenia betonu poza urządzeniem Recykling, do którego powinny trafiać pozostałości z mycia (gdzie następuje oddzielenie odzyskanego kruszywa od części płynnej). Urządzenie to stanowi wyposażenie węzła betoniarskiego, ale w związku z jego awarią betonowozy myto na granicy dzierżawionego terenu, powodując zanieczyszczenie sąsiednich działek betonową mazią. Na czas awarii pozostałości z płukania urządzeń wlewano do wykopu w ziemi o głębokości ok. 1 metra. Według kierownika betoniarni Pana Patryka Hładki wykop wyłożono folią budowlaną w celu uszczelnienia. Wykopana ziemia posłużyła do stworzenia nasypu w celu ochrony wypływającej z mytych betoniarek zawiesiny poza ogrodzenie terenu. Jednakże stanowiło to nieskuteczne zabezpieczenie, o czym świadczą zanieczyszczone masą betonową sąsiednie działki (łąki należące do osób prywatnych).

W trakcie trwania kontroli zobligowano kierownika betoniarni do usunięcia nieprawidłowości. Oględziny przeprowadzone w dniu 05.12.2011 r. potwierdziły likwidację źródła zanieczyszczenia. Z wykopu, do którego wylewano beton usunięto jego pozostałości, otwór zasypano i wyrównano teren. Wykopane pozostałości betonu przygotowano do wykorzystania jako materiał na podbudowę dróg. Tym samym zaprzestano zanieczyszczać teren popłuczynami z betoniarek.

Stacji Paliw Płynnych „NEVADA” w Pożrzadle, 66-220 Łągów Lubuski

Kontrolę stacji przeprowadzono w dniu 30 maja 2011 r. Podstawowym celem kontroli było ustalenie realizacji obowiązku ograniczania emisji lotnych związków organicznych powstającej na etapie magazynowania i dystrybucji paliw płynnych.

Ustalono, że kontrolowany obiekt posiada dwustopniową hermetyzację przeładunku paliw o skuteczności ok. 95%. Ponadto ustalono, że kontrolowany podmiot nie realizuje obowiązków prowadzenia ewidencji wytwarzanych odpadów oraz przedkładania Marszałkowi Województwa rocznych sprawozdań z zakresu gospodarowania odpadami. Stwierdzone zaniedbania formalno-prawne uporządkowano.

Powiatowy Ośrodek Rehabilitacyjno – Wypoczynkowy "Pałac" w Przelazach Sp. z o.o., Przelazy 20, 66-218 Lubrza

Kontrolę Ośrodka Wypoczynkowego „PAŁAC” w Przelazach przeprowadzono w dniu 31 sierpnia 2011 r. Kontrola posiadała charakter kontroli planowej problemowej z zakresu gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej prowadzonej przez Ośrodek Wypoczynkowy. Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień eksploatacyjnych w zakresie obsługi urządzeń gospodarki wodno-ściekowej ośrodka.

Ustalono, że kontrolowany podmiot realizuje w pełni obowiązki formalno prawne wynikające z ustawy o odpadach.

Drewbud Alfred Graczyk, Toporów, ul. Świerczewskiego 23, 66-220 Łągów

Kontrolę Drewbud Alfred Graczyk przeprowadzono w maju 2011 r. w związku ze skargą.

Przedmiotem działalności firmy jest tartak w którym dokonuje się impregnacji drewna. W trakcie kontroli ujawniono nieprawidłowości:

- wytwarzanie odpadów bez wymaganej decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi,
- wytwarzanie odpadów bez wymaganego złożenia informacji o wytworzonych odpadach oraz sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami innymi niż niebezpieczne,
- zanieczyszczono glebę impregnatem do drewna zawierającym związki miedzi,
- składowanie na polu zrzynek i trocin pochodzących z tartaku zmieszanych z odpadami komunalnymi,
- mieszanie odpadów różnych rodzajów,
- nie prowadzenie ewidencji odpadów,
- nie przekazywanie zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilościach odpadów.

Zarządzeniem pokontrolnym zobowiązano przedsiębiorcę do usunięcia naruszeń, wszczęto 2 postępowania administracyjne w sprawie wymierzenia kary oraz zgłoszono do RDOŚ sprawę zanieczyszczenia gleby.

SECO/WARWICK S.A., ul. Sobieskiego 8, 66-200 Świebodzin

Kontrolę SECO/WARWICK S.A. przeprowadzono w marcu 2011 roku, miała ona charakter kontroli planowej problemowej.

SECO/WARWICK S.A. jest producentem pieców do obróbki cieplnej metalu.

W trakcie kontroli ujawniono nieprawidłowości:

- brak zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilościach wytworzonych odpadów za rok 2009, nie wykonanie obowiązku przekazania w/w informacji do marszałka województwa,
- brak pozwolenia na emisje szkodliwych substancji do powietrza z instalacji malarnia,
- nie naliczanie opłat za korzystanie ze środowiska z procesów spawania.

Przedsiębiorcę, ukarano mandatem karnym, zarządzeniem pokontrolnym zobowiązano do usunięcia naruszeń.

Sprick – Rowery sp. z o.o. ul. Świerczewskiego 76, 66-200 Świebodzin

Kontrola została przeprowadzona w styczniu 2011 r. Firma Sprick Rowery Sp. z o.o. zajmuje się produkcją i sprzedażą rowerów oraz części rowerowych.

W trakcie kontroli ujawniono nieprawidłowości:

- brak zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilościach wytworzonych odpadów, nie wykonanie obowiązku przekazania w/w informacji do marszałka województwa.

Zarządzeniem pokontrolnym zobowiązano przedsiębiorcę do usunięcia nieprawidłowości.

Przemysł Drzewny Świebodzin Sp. z o.o., ul. Sobieskiego 20, 66-200 Świebodzin

Kontrola została przeprowadzona we wrześniu 2011 r. w związku ze skargą na hałas.

Zakład zajmuje się produkcją opakowań drewnianych dla przemysłu motoryzacyjnego. W działalności produkcyjnej źródłem hałasu są: hala produkcyjna, wentylatory wyciągowe oraz odpylacz.

W trakcie kontroli wykonano pomiar hałasu. Wystąpiono do Starostwa Powiatowego w Świebodzinie z wnioskiem o wydanie decyzji określającej dopuszczalny poziom hałasu w porze dziennej i nocnej. Firma przedsięwzięła modernizację urządzeń emitujących hałas celem nie przekraczania ustalonych norm.

MC Recykling Sp. z o. o., ul. Pilsudskiego 13/1, 66-200 Świebodzin

Kontrola została przeprowadzona w dniu 13 października 2011 r. MC Recykling Sp. z o. o. jest zakładem przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Ustalono, że kontrolowany podmiot realizuje w pełni obowiązki formalno prawne wynikające z ustaw.

Zakład Wodociągów Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z o.o., ul. Młyńska 37, 66-200 Świebodzin

Kontrola Zakładu Wodociągów Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Świebodzinie przeprowadzona w dniu 20 stycznia 2011 r. oparta była na analizie badań automonitoringowych i dotyczyła oceny pracy oczyszczalni ścieków w Świebodzinie w roku 2010. W jej wyniku nie stwierdzono uchybień.

Kontrola Zakładu Wodociągów Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Świebodzinie przeprowadzona została w dniu 9 sierpnia 2011 r. w ramach ogólnokrajowego cyklu kontrolnego pt. Ocena wykonania zadań KPOŚK przez aglomeracje $\geq 15\ 000$ RLM, które miały osiągnąć oczekiwany efekt do dnia 31 grudnia 2010 r., oraz dla niektórych aglomeracji $< 15\ 000$ RLM odprowadzających ścieki do rzek Przymorza i wód Bałtyku. W jej wyniku również nie stwierdzono uchybień.

Gmina Zbąszynek, ul. Rynek 1, 66-210 Zbąszynek

Kontrola Gminy Zbąszynek przeprowadzona w dniu 28 stycznia 2011 r. miała na celu sprawdzenie realizacji decyzji Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska z dnia 11 września 2007 r. znak: WI.4221-1/07.

Kontrola potwierdziła wykonanie kolektora kanalizacji sanitarnej w ul. PCK oraz przepompowni i kolektora tłoczego w ul. Kosieczyskiej. Przedmiotowa inwestycja pozwoliła skierować uprzednio odprowadzane do środowiska nieoczyszczone ścieki do oczyszczalni ścieków dla miasta Zbąszynek.

Lubuska Spółdzielnia Mieszkaniowo-Eksploatacyjna w Świebodzinie, Os. Łużyckie 39N, 66-200 Świebodzin

Kontrola przeprowadzona w dniach od 11 marca do 1 kwietnia 2011 r. dotyczyła eksploatacji oczyszczalni ścieków w miejscowości Szczaniec. W jej wyniku stwierdzono, że:

- nie przekazano Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Zielonej Górze wyników wykonanych pomiarów automonitoringowych.
- nie wykonano wymaganej liczby pomiarów automonitoringowych ścieków w latach 2009-2010.
- niektóre badania ścieków zostały wykonane przez laboratorium nie posiadające akredytacji w wymaganym zakresie.

Zarządzeniem pokontrolnym zobowiązano Prezesa Zarządu do usunięcia stwierdzonych naruszeń, ponadto pouczone go o popełnionych wykroczeniach. Ponadto Spółdzielni wymierzono 2 administracyjne kary pieniężne na łączną kwotę 20 126,04 zł

Samorządowy Zakład Budżetowy, ul. 3-go Maja 5, 66-218 Lubrza

Kontrola Samorządowego Zakładu Budżetowego w Lubrzy przeprowadzona została w dniach od 20 maja do 7 czerwca 2011 r. W jej wyniku stwierdzono następujące uchybienia:

- zakład nie posiadał pozwolenia na wprowadzanie z oczyszczalni w Lubrzy ścieków do środowiska.
- nie przekazano Lubuskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska wyników wykonanych pomiarów automonitoringowych.
- w 2009 r. badania automonitoringowe wykonane zostały przez laboratorium nie posiadające certyfikatu akredytacji.
- w zbiorczym zestawieniu danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów za rok 2010 przekazany Marszałkowi Województwa Lubuskiego nie uwzględniono wszystkich rodzajów wytwarzanych odpadów.

Zarządzeniem pokontrolnym zobowiązano Dyrektora Zakładu do usunięcia stwierdzonych naruszeń, ponadto pouczone go o popełnionych wykroczeniach.

PKP SA Rejon Administrowania i Utrzymywania Nieruchomości w Zbąszynku, Plac Dworcowy 4, 66-210 Zbąszynek

Kontrola PKP SA Rejon Administrowania i Utrzymywania Nieruchomości w Zbąszynku przeprowadzona w dniu 29 czerwca 2011 r. miała na celu sprawdzenie realizacji decyzji Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska z dnia 11 września 2007 r. znak: WI.4221-1/07.

W ramach inwestycji PKP SA Oddział Gospodarowania Nieruchomościami w Poznaniu wykonał następujące zadania:

- sieć kanalizacji sanitarnej z rur kamionkowych o długości ok. 650 m w obrębie terenu stacji kolejowej Zbąszynek;
- nowa przepompownia ścieków przy budynku dworca z rurociągiem tłoczonym do miejskiego kolektora sanitarnego w ul. PCK – dla ścieków sanitarnych;
- istniejąca przepompownia ścieków przy ul. Kosieczyskiej wykorzystywana jest w obecnym układzie do przepompowywania wyłącznie ścieków opadowych i roztopowych z terenów PKP oraz z terenów miejskich.

Przedmiotowa inwestycja pozwoliła skierować uprzednio odprowadzane do środowiska nieoczyszczone ścieki do oczyszczalni ścieków dla miasta Zbąszynek.

Samorządowy Zakład Usług Komunalnych, ul. PCK 2, 66-210 Zbąszynek

W wyniku kontroli Samorządowego Zakładu Gospodarki Komunalnej w Zbąszynku, przeprowadzonej w dniach od 27 października do 23 listopada 2011 r. stwierdzono następujące uchybienia:

- nie przekazano Lubuskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska wyników wykonanych pomiarów automonitoringowych.
- nie wykonano wymaganej liczby badań ścieków oczyszczonych.
- badania ścieków zostały wykonane przez laboratorium nie posiadające akredytacji na wszystkie wymagane oznaczenia.
- nie wykonywano z wymaganą częstotliwością badań gruntu, na którym stosowany jest komunalny osad ściekowy.
- nie ustalono dawek komunalnych osadów ściekowych przeznaczonych do stosowania.

Zarządzeniem pokontrolnym zobowiązano Kierownika Zakładu do usunięcia stwierdzonych naruszeń, ponadto pouczone go o popełnionych wykroczeniach.

Ferma Drobiu Beata Włodarczyk-Lewandowska, Romanówek 5a, 66-218 Romanówek

Kontrola Fermy Drobiu Beata Włodarczyk-Lewandowska przeprowadzona została w dniach od 19 maja do 06 czerwca 2011 roku.

Ferma zajmuje się hodowlą indyków, a łączna ilość stanowisk przeznaczonych do hodowli drobiu wynosi 6 000 szt (144 DJP). Teren wraz z obiektami jest własnością Jana Lewandowskiego, a użytkowany jest przez Beatę Włodarczyk-Lewandowską na podstawie Umowy bezpłatnego użytkowania. Wentylacja obiektów inwentarskich odbywa się w sposób wymuszony. Ferma została zgłoszona do Starostwa Powiatowego w Świebodzinie. Ferma pobiera wodę ze studni głębinowej, która jest własnością Jana Lewandowskiego. Studnia jest zalegalizowana i posiada pozwolenia wodnoprawne. Ścieki odprowadzane są do zbiornika bezodpływowego, a następnie wywożone przez firmę specjalistyczną. Gospodarka odpadowa prowadzona jest prawidłowo.

W czasie kontroli nie stwierdzono uchybień.

Zakład Produkcyjno – Usługowo - Handlowy Mercord Sp. z o.o., ul. Kozia 3, 66-200 Świebodzin

Kontrola Zakładu Produkcyjno – Usługowo - Handlowego Mercord Sp. z o.o. przeprowadzona została w dniach od 09 do 26 sierpnia 2011 roku.

Zakład zajmuje się produkcją odzieży roboczej i ochronnej. Zakład dzierżawi pomieszczenia w budynku znajdującym się przy ulicy Koziej 3. Zakład zleca wykonanie nadruków firmie zewnętrznej, stąd nie posiada pomieszczenia lakierni/malarni. Ogrzewanie zapewnia właściciel obiektu. Gospodarkę wodno-ściekową, zgodnie z umową dzierżawy właściciel obiektu, który wystawia faktury rozliczeniowe w uzgodnionym odstępie rozliczeniowym. Gospodarka odpadowa prowadzona prawidłowo.

W czasie kontroli nie stwierdzono uchybień.

Przedsiębiorstwo Rolno-Przemysłowe „SKIOLDPASZ” Sp. z o.o., Gospodarstwo Lubinicko, Lubinicko 41A, 66-200 Świebodzin

Kontrola Przedsiębiorstwa Rolno-Przemysłowego „SKIOLDPASZ” Sp. z o.o. przeprowadzona została w dniach od 07 do 29 września 2011 roku.

Przedsiębiorstwo zajmuje się prowadzeniem fermy bydła mlecznego i mięsnego oraz produkcją rolną. Obsada zwierzęca gospodarstwa waha się w okolicach 1000 sztuk bydła

(ok. 750 DJP). Przedsiębiorstwo Rolno-Przemysłowe „SKIOLDPASZ” Sp. z o.o. dzierżawi od Agencji Nieruchomości Rolnych areał gruntów wynoszący 915,7 ha. Gospodarka odpadowa prowadzona prawidłowo. Pobór wody w ilości ok. 1000 m³/miesiąc ze studni głębinowej. Właścicielem studni jest Pan Stanisław Zawadzki, który użycza wodę z ujęcia na potrzeby Zakładu. Pan Stanisław Zawadzki posiada pozwolenie wodnoprawne na ww. ujęcie.

W czasie kontroli nie stwierdzono uchybień.

Keiper Polska Sp. z o.o., ul. Świerczewskiego 78, 66-200 Świebodzin

Kontrola Keiper Polska Sp. z o.o. przeprowadzona została w dniach od 25 listopada do 07 grudnia 2011 roku.

Celem kontroli było sprawdzenie przestrzegania sprawozdawczości dotyczącej Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń. Ustalono, że Zakład nie przekazał wymaganego sprawozdania, w związku z czym nie wywiązał się z obowiązku określonego w art. 236b. ust. 1 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 z późn. zm.).

Stwierdzono brak przesłanego sprawozdania niezbędnego do tworzenia Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń zawierającego dane identyfikacyjne (brak przekroczeń wartości progowych).

Kierownika Zakładu pouczono o popełnionych wykroczeniach.

TEW Gospodarowanie Odpadami Sp. z o.o. Oddział Świebodzin, ul. Kolejowa 16, 66-200 Świebodzin

W miesiącu wrześniu 2011 r. wraz z pracownikami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego rozpoczęto kontrolę powiązaną z wizją terenu składowiska odpadów komunalnych w Jeziorach, zarządzanego przez Gminę Świebodzin. W trakcie kontroli ustalono, że część terenu składowiska wraz z obiektami została wydzierżawiona firmie TEW Gospodarowanie Odpadami Sp. z o.o. Oddział Świebodzin, która na przedmiotowym obszarze prowadzi przesypownię odpadów komunalnych. W trakcie wizji terenu stwierdzono zmagazynowanie niesegregowanych odpadów komunalnych na płycie kompostowej w ilości około 1260 ton oraz zaleganie odpadów komunalnych poza płytą kompostową (przy wjeździe na płytę kompostową) oraz pomiędzy płytą a ogrodzeniem terenu składowiska, jak również zaleganie odpadów wielkogabarytowych bezpośrednio na gruncie przy płycie kompostowej. Z przeprowadzonej wizji terenowej sporządzono dokumentację fotograficzną.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości nałożono na przedstawiciela firmy TEW Gospodarowanie Odpadami Sp. z o.o. mandat karny oraz zobowiązano Spółkę do uprzątnięcia nagromadzonych odpadów.

Pod koniec listopada 2011 r. firma TEW Gospodarowanie Odpadami Sp. z o.o. zakończyła wszystkie prace porządkowe na terenie składowiska w Jeziorach. Przeprowadzona ponowna wizja terenowa potwierdziła uprzątnięcie terenu wokół płyty kompostowej, wywiezienie do odzysku nagromadzonych na płycie odpadów komunalnych oraz wywiezienie stłuczki szklanej do recyklingu.

Urząd Miejski w Świebodzinie, ul. Rynkowa 2, 66-200 Świebodzin

Kontrola przeprowadzona została w listopadzie 2011 r. i dotyczyła instalacji do składowania odpadów komunalnych zlokalizowanej w Jeziorach a zarządzanej przez Gminę Świebodzin. W trakcie kontroli ustalono, że od 1 marca 2008 r. na składowisko nie są przyjmowane odpady i prowadzony jest jedynie stały nadzór przez zewnętrzną firmę ochroniarską. W trakcie przeprowadzanych oględzin terenu składowiska odpadów w Jeziorach nie stwierdzono przyjmowania odpadów na kwaterę składowiska. Na płycie

kompostowej prowadzone były prace polegające na przesywaniu odpadów komunalnych prowadzone przez firmę TEW Gospodarowanie Odpadami Sp. z o.o. Podczas kontroli dokonano również przeglądu wykonywanego monitoringu jakości środowiska i nie stwierdzono uchybień w zakresie prowadzonych badań.

Ustalono ponadto, że Urząd Miejski w dniu 24 sierpnia 2011 r. wystąpił do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego z pismem znak: GKiM.7021.2.2011.AF dot. zamknięcia i rekultywacji kwatery nr 1 Międzygminnego Składowiska Odpadów Komunalnych w m. Jeziory, gmina Świebodzin.

MC Recycling Sp. z o.o., ul. Piłsudskiego 13/1, 66-200 Świebodzin

Kontrola MC Recycling Sp. z o.o. przeprowadzona została w dniu od 9.06.2011 r. w związku z prowadzoną działalnością w zakresie odzysku i zbierania odpadów z stacji demontażu wyeksploatowanych pojazdów w miejscowości Szczaniec.

Na podstawie dokonanych ustaleń stwierdzono, że kontrolowany podmiot spełniał wymogi zawarte w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 12 października 2005 r. w sprawie minimalnych wymagań dla stacji zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Nie wydawano zarządzenia pokontrolnego.

„LUBUSKIE FABRYKI MEBLI” Spółka Akcyjna, ul. Wojska Polskiego 2, 66-200 Świebodzin

Kontrolę przeprowadzono w dniach od 2 marca do 1 kwietnia 2011 r.

W zakresie ochrony powietrza kontrola wykazała, że obecnie jedynym źródłem technologicznym emitującym zanieczyszczenia do powietrza (trzy emitory) jest instalacja klejenia pianki poliuretanowej do stelażu i elementów pianki do pianki. Z instalacji są emitowane następujące zanieczyszczenia: ksylen, etylobenzen, toluen, aceton, węglowodory alifatyczne i aromatyczne.

Wprawdzie zakład posiadał decyzję Starostwa Powiatowego w Świebodzinie z dnia 06.02.2007 r. znak: OŚR.II.7644-1/07 udzielającą pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza z instalacji technologicznych, ale w związku ze zmianami organizacyjno-technologicznymi zdezaktualizowało się ono, ponieważ zmianie uległa lokalizacja części emitatorów oraz warunki wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza, a część emitatorów uległa likwidacji.

Stwierdzono także, że zakład nie zrealizował obowiązku określonego w punkcie II w/w pozwolenia, tj. nie wykonał pomiaru emisji zanieczyszczeń do powietrza z instalacji klejenia.

W trakcie kontroli Inspektorat nie wykonał pomiarów emisji substancji zanieczyszczających do powietrza z powodów formalno-prawnych jw. (zdezaktualizowania się pozwolenia na emisję zanieczyszczeń), a poza tym instalacja nie była wyposażona w punkty pomiarowe na emitatorach.

Ciepło na potrzeby zakładu produkcyjnego w zakresie co i cw jest dostarczane od września 2009 r. przez kotłownię należącą do firmy DALKIA Sp. z o.o. w Świebodzinie. Eksploatowana wcześniej kotłownia zakładowa została zlikwidowana.

Woda na potrzeby zakładu pobierana jest z miejskiej sieci wodociągowej oraz z własnego ujęcia wód podziemnych. Stronę formalno-prawną w tym zakresie reguluje pozwolenie wodno-prawne Starostwa Powiatowego w Świebodzinie z dnia 28.09.2006 r. znak: OŚR.III.6223-22/06. W okresie objętym kontrolą zakład nie wykonywał badań składu fizyko-chemicznego i bakteriologicznego wody surowej, do których został zobowiązany w/w decyzją.

Ścieki odprowadzane są do kanalizacji miejskiej.

W zakresie gospodarki odpadami stwierdzono następujące uchybienia:

- w decyzji Starostwa Świebodzińskiego z dnia 10.03.2004 r. znak: OŚR.II.7634-6/04 udzielającej pozwolenia na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych nie uwzględniono odpadów innych niż niebezpieczne;
- wytwarzanie innych rodzajów odpadów niż wymienione w pozwoleniu;
- nieterminowe przedkładanie Marszałkowi Województwa Lubuskiego zbiorczego zestawienie danych o rodzajach i ilości wytworzonych odpadów za 2009 i 2010 r.

W związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami ukarano osobę odpowiedzialną mandatem karnym i pouczone oraz wydano zarządzenie pokontrolne. Zwrócono się także do Starostwa Powiatowego w Świebodzinie z wnioskiem o egzekucję punktu II.4 (wykonywanie badań składu fizyko-chemicznego i bakteriologicznego wody surowej) decyzji Starostwa Powiatowego w Świebodzinie z dnia 28 września 2006 r. znak: OŚR.III.6223-22/06 udzielającej Lubuskim Fabrykom Mebli w Świebodzinie pozwolenia wodno prawnego.

3. Gospodarka wodno-ściekowa

Podobnie jak w całym województwie, także w powiecie świebodzińskim występuje problem braku kompleksowych rozwiązań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

Wg danych statystycznych, na koniec 2010 r. długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie województwa lubuskiego (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych) wynosiła odpowiednio: 6459,8 km i 2709 km.

Długość sieci wodociągowej w powiecie świebodzińskim wynosiła 254,7 km (na koniec 2009 r.: 241,3 km), natomiast długość sieci kanalizacyjnej – 300,1 km (na koniec 2009 r.: 218,8 km)².

W 2010 roku 89,4% ogółu ludności w powiecie świebodzińskim korzystało z sieci wodociągowej, przy czym 95,8% w miastach, natomiast na wsiach 78,4% ludności. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 63,3% ogółu ludności w powiecie, przy czym w miastach wartość ta wynosiła 87,4%, natomiast na wsiach tylko 21,4%. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w powiecie świebodzińskim wynosiła w 2010 roku 71,7% ogółu ludności powiatu.

Taki stan infrastruktury rodzi określone problemy związane między innymi z możliwością zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz zapewnieniem prawidłowej eksploatacji istniejących oczyszczalni ścieków, w związku z dowożeniem do nich nieświeżych ścieków z miejscowości nieposiadających kanalizacji.

4. Emisja zanieczyszczeń do powietrza

Głównym problemem w zakresie zanieczyszczenia powietrza w województwie (także w powiecie świebodzińskim) jest tzw. emisja niska, związana ze stosowaniem paliw o niskiej jakości oraz z działalnością małych zakładów, nie podlegających obowiązkowi posiadania pozwolenia na emisję substancji zanieczyszczających do powietrza.

² Dane statystyczne wg publikacji: *Województwo Lubuskie, Podregiony, Powiaty, Gminy 2010, (Województwo Lubuskie, Podregiony, Powiaty, Gminy 2009)*, wyd. przez Urząd Statystyczny w Zielonej Górze

Emisja przemysłowych zanieczyszczeń pyłowych do powietrza w województwie lubuskim na koniec 2010 r. wynosiła ogółem 1389 Mg/rok (w powiecie świebodzińskim 16 Mg/rok), a zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) ogółem – 28136 Mg/rok (w powiecie świebodzińskim - 276 Mg/rok), w tym dwutlenku siarki 3034 Mg/rok (w powiecie świebodzińskim 186 Mg/rok) ²⁾.

W miastach istotnym problemem są także zanieczyszczenia związane z komunikacją samochodową. Szczęólnego znaczenia nabiera tu budowa obwodnic i „wyprowadzenie” ruchu komunikacyjnego poza centra miast, celem ograniczenia kumulowania się w nich zanieczyszczeń pochodzących z różnych źródeł.

II. Ocena stanu środowiska na terenie powiatu świebodzińskiego na tle województwa lubuskiego – według badań monitoringowych

1. Wody powierzchniowe

Monitoring wód powierzchniowych w 2011 r. prowadzony był zgodnie z zapisami: Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW), rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2009 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. Nr 81, poz. 685) oraz Wojewódzkiego Programu Monitoringu Środowiska (WPMS) na lata 2010 – 2012. Badania jakości wód powierzchniowych prowadzone były w sieciach monitoringu:

- diagnostycznego – który ustanawia się w celu oceny stanu jcw, jak również w celu określenia rodzajów oraz oszacowania wielkości znacznych oddziaływań wynikających z działalności człowieka, na które narażone są określone części wód. Umożliwia także dokonanie oceny długoterminowych zmian stanu jcw w warunkach naturalnych oraz w warunkach szeroko rozumianych oddziaływań antropogenicznych. Zakres pomiarowy oprócz elementów biologicznych i fizykochemicznych obejmuje także badania wskaźników chemicznych charakteryzujących występowanie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (niektóre metale ciężkie, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne i pestycydy) oraz specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych.
- operacyjnego – który prowadzi się na jcw, które są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych i służy do oceny stanu wód i zmian krótkoterminowych. Prowadzony jest na podstawie badań elementów biologicznych wspomaganych elementami fizykochemicznymi oraz, jeżeli jest to uzasadnione, pomiarami niektórych wskaźników chemicznych. Monitoring operacyjny celowy służy ustaleniu stanu jcw, dla których określono specyficzny cel użytkowania. Punkty celowe lokalizowane są w oparciu o wykazy wód opracowane przez poszczególne Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej (RZGW). Na obszarze województwa lubuskiego monitoring celowy prowadzony był na wodach powierzchniowych:
 - przeznaczonych do bytowania ryb w warunkach naturalnych,
 - przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków na obszarach Natura 2000,
 - zagrożonych eutrofizacją ze źródeł komunalnych,
 - wykorzystywanych jako źródło zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,
 - wykorzystywanych w celach rekreacyjnych,
 - wyznaczonych w ramach współpracy ze stroną niemiecką na wodach granicznych.

W jednym punkcie pomiarowo – kontrolnym realizowanych było kilka programów badań. Częstotliwość tych badań była zróżnicowana i zależała od celu, dla którego dany punkt pomiarowo-kontrolny został wyznaczony.

1.1. Rzeki

W 2011 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze przeprowadził badania wód rzecznych na terenie województwa lubuskiego w 42 punktach pomiarowo – kontrolnych zlokalizowanych na 41 jednolitych częściach wód, w zakresie monitoringu diagnostycznego, operacyjnego oraz operacyjnego celowego.

Ocena stanu (dla naturalnych jcw) lub potencjału ekologicznego (dla sztucznych i silnie zmienionych) rzek dla całego województwa zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych jest obecnie na etapie przygotowywania.

W 2011 r. przebadano następujące rzeki przepływające przez teren powiatu świebodzińskiego: Ołobok, Paklicę oraz Pliszkę.

Tabela 1. Wstępna ocena stanu i potencjału ekologicznego jednolitych części wód rzek na terenie powiatu świebodzińskiego w 2011 r.

Nazwa punktu pomiarowo - kontrolnego	Ołobok - powyżej ujścia Świebodki	Ołobok - ujście do Odry (most drogowy w rejonie m. Bródki)	Paklica - m. Międzyrzecz	Pliszka - m. Urad
Nazwa badanej jednolitej części wód	Ołobok do Świebodki z jez. Niestysz i Wilkowskim	Ołobok od zal. Skąpe (z zalewem) do Odry	Paklica	Pliszka od Konotopu do ujścia
Elementy i wskaźniki jakości wód				
Elementy biologiczne				
Fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO)	0,59	0,57		0,66
Makrofity (makrofitowy indeks rzeczny MIR)			33,5	36,2
Klasa elementów biologicznych	I	I	III	I
Elementy fizykochemiczne (wartość średnioroczna)				
Temperatura wody (°C)	9,9	10,8	10,5	12,0
Zawiesiny ogólne (mg/l)				5,4
Tlen rozpuszczony (mg O ₂ /l)	9,1	8,2	9,9	9,8
BZT ₅ (mg O ₂ /l)	2,3	3,2	3,1	1,6
ChZT-Mn (mg O ₂ /l)				5,4
OWO (mg/l)	8,5	9,2	16,5	10,7
Przewodność w 20°C (µS/cm)	348	444	469	343
Substancje rozpuszczone (mg/l)	188	240	321	250
Siarczany (mg SO ₄ /l)				33,7
Chlorki (mgCl/l)				12,2
Wapń (mg Ca/l)				75,3
Magnez (mg Mg/l)				4,7
Twardość ogólna (mgCaCO ₃ /l)	178	235	252	191
Odczyn pH	7,4	7,7	8,2	7,8
Zasadowość ogólna (mgCaCO ₃ /l)				157
Azot amonowy (mg/l)	0,15	0,16	0,13	0,05
Azot Kjeldahla (mgN/l)	1,1	0,9	0,96	0,45
Azot azotanowy (mg/l)	0,2	0,6	0,4	0,2
Azot ogólny (mg/l)	1,4	1,5	1,3	0,6
Fosfor ogólny (mg P/l)	0,09	0,15	0,16	0,14
Fosforany (mg PO ₄ /l)	0,13	0,22	0,12	0,19
Klasa elementów fizykochemicznych	I	I	PSD	I
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne				I
STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	DOBRY	DOBRY	UMIARKOWANY	DOBRY

OBJAŚNIENIA DO TABELI:

Ocena elementów biologicznych i stanu / potencjału ekologicznego

I	stan bardzo dobry / potencjał maksymalny	
II	stan / potencjał dobry	
III	stan / potencjał umiarkowany	
IV	stan / potencjał słaby	
V	stan / potencjał zły	

Stan/potencjał ekologiczny (elementy fizykochemiczne)

I	stan bardzo dobry / potencjał maksymalny	
II	stan / potencjał dobry	
PSD	poniżej stanu / potencjału dobrego	

Wstępna ocena wykazuje, że trzy jcw powiatu świebodzińskiego, spośród czterech badanych, osiągnęły dobry stan potencjał ekologiczny. Jedna jcw charakteryzowała się umiarkowanym stanem ekologicznym. Stan ten zdeterminowała głównie ocena elementów biologicznych.

Ocena przydatności wód do bytowania ryb w warunkach naturalnych

Pod kątem przydatności wód do bytowania ryb w warunkach naturalnych przebadano jedną rzekę przepływającą przez teren powiatu świebodzińskiego – Pliszkę. Została wykonana wstępna ocena w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. Nr 176, poz. 1455). Ocena wskazuje, że woda nie spełnia wymagań określonych dla wód stanowiących środowisko życia ryb w warunkach naturalnych - ze względu na okresowo zbyt wysoką temperaturę, zbyt niską zawartość tlenu rozpuszczonego oraz zbyt wysokie stężenie substancji biogennej (związków azotu i fosforu). Szczegółową ocenę przedstawia poniższa tabela 2.

Tabela 2. Ocena przydatności rzeki Pliszki przeznaczonej do bytowania ryb łososiowatych w warunkach naturalnych w 2011 r. na obszarze powiatu świebodzińskiego

Obiekt badań	Rzeka Pliszka - m. Urad				
Data badań	I - XII 2011 r.				
Wskaźnik	Jednostki	Wartość graniczna (dla ryb łososiowatych)		Wartość średnia z rocznych badań	Procent wyników poniżej wartości granicznej
Temperatura wody	°C	21,5		12,0	92%
Tlen rozpuszczony	mgO ₂ /dm ³	≥ 7	100 % wyników	9,8	92%
Tlen rozpuszczony	mgO ₂ /dm ³	≥ 9	50 % wyników	9,8	75%
pH	-	6 - 9		7,8	100%
Zawiesiny ogólne	mg/dm ³	wartość średnioroczna nie większa niż 25		5,4	100%
BZT₅	mgO ₂ /dm ³	3		1,6	100%
Fosfor ogólny	mgPO ₄ /dm ³	0,2		0,44	8%
Azotyny	mgNO ₂ /dm ³	0,01		0,03	17%
Związki fenolowe	mgC ₆ H ₅ OH/dm ³	2		nie stwierdzono	100%
Węglowodory ropopochodne		pogorszenie smaku ryb, widoczne warstwy na powierzchni, 3		nie stwierdzono	100%
Niejonowy amoniak	mgNH ₃ /dm ³	0,025		0,001	100%
Azot amonowy	mgN-NH ₄ /dm ³	0,78		0,05	100%
Całkowity chlor pozostały	mgHOCL/dm ³	0,005 przy pH = 6	dopuszczalne większe wartości przy pH wyższym	0,004	brak norm przy pH>6
Cynk ogólny	mgZn/dm ³	0,5		0,01	100%
Miedź rozpuszczona	mgCu/dm ³	0,112		0,002	100%

Ocena wód powierzchniowych płynących zagrożonych eutrofizacją w latach 2008-2010

W 2011 r. została dokonana ocena wód rzek województwa lubuskiego (na podstawie art. 47 ust.6 ustawy Prawo wodne) pod kątem eutrofizacji spowodowanej zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych. Ocena ta została wykonana na podstawie wyników badań monitoringowych z lat 2008 – 2010 w dwóch ujęciach: w punktach pomiarowo – kontrolnych (o łącznej liczbie 97) oraz w jednolitych częściach wód (o łącznej liczbie 88). Całość prac wykonano w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. nr 162 poz. 1008) oraz wytycznych przekazanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie.

W ocenie stopnia eutrofizacji wód uwzględniono elementy biologiczne (chlorofil *a*, fitobentos - indeks okrzemkowy IO) i fizykochemiczne, obejmujące wybrane wskaźniki charakteryzujące warunki biogenne oraz warunki tlenowe i zanieczyszczenia organiczne (BZT₅, ogólny węgiel organiczny, azot amonowy, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot ogólny, fosfor ogólny i fosforany). Przekroczenie wartości granicznej właściwej dla dobrego stanu wód (II klasa) jednego spośród ww. wskaźników decydowało o tym, że wody w punkcie pomiarowo-kontrolnym, bądź w całej jcw, zostały uznane za zeutrofizowane.

Na obszarze powiatu świebodzińskiego oceniono następujące rzeki: Ołobok, Paklica, Gniła Obra, Pliszka. Poniższa tabela przedstawia ocenę stopnia eutrofizacji w punktach pomiarowo-kontrolnych.

Tabela 3. Ocena stopnia eutrofizacji wód rzek w punktach pomiarowo - kontrolnych objętych badaniami na terenie powiatu świebodzińskiego w latach 2008-2010

Lp.	Okres objęty oceną	Kod jednolitej części wód	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Ogólna ocena eutrofizacji
1.	2008-2009	PLRW60001715859	Ołobok - powyżej ujścia Świebodki	TAK
2.	2008-2010	PLRW60002317649	Konotop – m. Kosobudki	TAK

Analiza wyników wykazała, że wszystkie spośród badanych rzek w punktach położonych w granicach powiatu świebodzińskiego, w latach 2008 - 2010 zostały sklasyfikowane jako zeutrofizowane.

Tabela 4. Ocena stopnia eutrofizacji wód rzek w jednolitych częściach wód objętych badaniami na terenie powiatu świebodzińskiego w latach 2008-2010

Okres objęty oceną	Kod JCW	Nazwa JCW	OGÓLNA OCENA EUTROFIZACJI
2008-2009	PLRW6000191589	Ołobok od zal. Skąpe (z zalewem) do Odry	TAK
2008-2009	PLRW60001715859	Ołobok do Świebodki z jez. Niesłysz i Wilkowskim	TAK
2008-2009	PLRW60001715687	Gniła Obra do wypływu z jez. Wojnowskiego Zach. z jez. Wojnowskim Wsch. I jez. Różańskim	TAK
2008-2009	PLRW60001715929	Gryżynka	NIE
2008-2009	PLRW60002417699	Pliszka od Konotopu do ujścia	NIE
2008-2010	PLRW60002317649	Pliszka od źródeł do Konotopu	TAK
2008-2009	PLRW600025187889	Paklica	TAK

Spośród 10 Jednolitych Części Wód w granicach powiatu świebodzińskiego badanych było, 7 z czego tylko 2 zostały sklasyfikowane jako niezeutrofizowane, natomiast 5 zostało sklasyfikowanych jako zeutrofizowane.

1.2. Jeziora

Województwo lubuskie należy do województw o znacznej liczbie jezior. Jeziorność obszaru wynosi 5-10%, jest to wartość ponadprzeciętna dla obszaru Polski. Największą jeziornością charakteryzuje się północna i środkowa część Pojezierza Lubuskiego, jeziora występują tu w skupiskach w obrębie wysoczyzn morenowych. Krajobraz Pojezierza Lubuskiego został ukształtowany przez cofający się lodowiec (złodowacenie bałtyckie) i związaną z tym procesem działalność wód roztopowych. Jeziora powstały na tym terenie w licznych zagłębieniach terenu, są wśród nich głębokie jeziora rynnowe, jak i duże jeziora poligenetyczne, płytkie polimiktyczne, małe kociołki i oczka oraz - rzadki typ - meromiktyczne. Najliczniejszą grupę w woj. lubuskim stanowią jeziora o powierzchni <5 ha, ich znaczna część ulega stopniowemu zanikaniu w wyniku obniżającego się poziomu wód gruntowych oraz sukcesji

roślinności. Najmniejszą grupę stanowią jeziora powyżej 100 ha. Na terenie powiatu świebodzińskiego znajdują się jeziora duże, zarówno pod względem powierzchni jak i głębokości.

Wody jezior z obszaru województwa lubuskiego, w okresie ostatnich lat wykazały w wielu przypadkach polepszenie jakości, wzrósł także udział procentowy ilości jezior najczystszych, niestety zwiększył się też procentowy udział wód zdegradowanych. W dalszym ciągu największym zagrożeniem dla jezior są wprowadzane do nich nadmierne ładunki zanieczyszczeń antropogenicznych. W nielicznych przypadkach ścieki wprowadzane są do jezior bezpośrednio, najczęściej przedostają się do nich z wodami dopływów. Dotkliwym zagrożeniem dla stanu czystości jezior jest rolnicze użytkowanie terenów, zwłaszcza jeśli nad jeziorami znajdują się fermy hodowli zwierząt, a gnojowica jest wykorzystywana do nawożenia pól. Często pola uprawne przylegają bezpośrednio do obrzeży zbiorników i rzek, co sprzyja przenikaniu do wód substancji biogenych, które wpływają na przyspieszenie eutrofizacji jezior. Kolejnym zagrożeniem jest intensywne rekreacyjne użytkowanie jezior. Do zbiorników wodnych mogą przedostawać się zanieczyszczenia z ośrodków wypoczynkowych nieposiadających prawidłowo rozwiązanej gospodarki ściekowej i odpadowej.

Większość wód jezior województwa lubuskiego charakteryzuje się zwiększoną lub wysoką odpornością na degradację (II kategoria). Warunki morfometryczne i typ zlewni tych jezior przyczyniają się do ich ochrony przed oddziaływaniem antropogenicznym. Natomiast blisko 30% objętości wód jest mało odpornych na degradację. W wodach tych, nawet niewielkie zanieczyszczenia ponad naturalne spływy, powodują niekorzystne zmiany jakości ich wód.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze w ciągu 2010 roku nie prowadził badań jezior na obszarze powiatu świebodzińskiego. W roku 2011 przebadano następujące jeziora powiatu świebodzińskiego: Jezioro Paklicko Wielkie, Jezioro Lubinieckie (Poznańskie), Jezioro Niestysz oraz Jezioro Wilkowskie. Obecnie ocena jest w trakcie opracowywania i po jej zakończeniu zostanie udostępniona na stronie internetowej WIOŚ. W bieżącym 2012 roku na terenie powiatu świebodzińskiego prowadzone są badania jezior Łagowskiego i Trześniowskiego.

W 2011 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze dokonał ogólnej oceny stopnia eutrofizacji jezior województwa lubuskiego (art. 47 ust. 6 ustawy Prawo wodne). Ocena ta została wykonana na podstawie wyników badań monitoringowych w jeziorach (o łącznej liczbie 37, z czego 2 znajdujących się na terenie powiatu świebodzińskiego) z lat 2008 – 2010, w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. nr 162 poz. 1008). O stopniu eutrofizacji decydowały elementy biologiczne (chlorofil „a”, makrofity – wartość indeksu makrofitowego, fitobentos – wartość indeksu okrzemkowego) oraz elementy fizykochemiczne (fosfor całkowity, azot całkowity, przezroczystość wód). Przekroczenie wartości granicznej jednego z pośród ww. wskaźników decydowało o tym, że wody w jeziorze zostały uznane za zeutrofizowane. W wyniku ogólnej oceny 21 z 37 badanych jezior w latach 2008-2010 zostało uznane za zeutrofizowane, w tym 2 w powiecie świebodzińskim.

Tabela 5. Ocena stopnia eutrofizacji wód jezior objętych badaniami na terenie powiatu świebodzińskiego w latach 2008-2010

Rok badań	Nazwa jeziora	OGÓLNA OCENA EUTROFIZACJI	Wskaźniki decydujące o deklasyfikacji
2009	Paklicko Wielkie	TAK	chlorofil <i>a</i> , indeks fitobentosowy, przezroczystość
2008	Lubinieckie	TAK	chlorofil <i>a</i> , indeks makrofitowy, przezroczystość, fosfor ogólny, azot ogólny

Dokładne informacje dotyczące jakości wód jezior badanych w poprzednich latach powiatu świebodzińskiego dostępne są na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze - www.zgora.pios.gov.pl

2. Wody podziemne

Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych województwa stanowią około 4,8% zasobów całego kraju. Ich pobór dla celów produkcji i zaopatrzenia ludności w wodę wykazuje tendencję spadkową. Powodem tego trendu jest nie tylko spadek wielkości produkcji, ale przede wszystkim praktyka oszczędzania wody, zarówno przez indywidualnych odbiorców, jak i przez przemysł. Wiąże się to z wdrażaniem w przemyśle nowych technologii produkcji, które charakteryzują się z reguły ograniczeniem zużycia wody.

Jedną z przyczyn zmian jakości w obrębie wód o dobrych i średnich walorach użytkowych są wahania poziomu wód gruntowych, a nawet tendencja obniżania się poziomu zwierciadła wody, związana z brakiem dostatecznej ilości opadów. Obniżanie się zwierciadła wody w warstwach wodonośnych powoduje przeważnie wzmożony dopływ związków żelaza i manganu do ujęć.

Na terenie powiatu świebodzińskiego znajdują się dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP). Największą powierzchnię zajmuje zbiornik: Dolina kopalna Wielkopolska – nr 144, w części południowo-zachodniej powiatu znajduje się zbiornik: Sandr rzeki Pliszka – nr 148. W granicach powiatu świebodzińskiego znajdują się 4 Jednolite Części Wód Podziemnych (JCzWPdz) o numerach: 59, 60, 61 oraz 66.

W 2011 roku nie prowadzono badań wód podziemnych w granicach powiatu świebodzińskiego w ramach monitoringu krajowego. Badania jakości wód podziemnych w granicach powiatu świebodzińskiego prowadzone były cyklicznie do 2005 roku, natomiast w ramach monitoringu regionalnego prowadzone były w latach: 1999, 2003 i 2004.

W województwie lubuskim przeprowadzono w roku 2011 badania w ramach monitoringu operacyjnego w sieci krajowej. Celem monitoringu operacyjnego jest ustalenie stanu chemicznego wszystkich jednolitych części wód podziemnych uznanych za zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych oraz ustalenie obecności znaczących i utrzymujących trendów wzrostu stężenia wszelkich zanieczyszczeń spowodowanych oddziaływaniami antropogenicznymi.

Sieć monitoringu krajowego na terenie woj. lubuskiego obejmowała 27 punktów pomiarowych na terenie siedmiu powiatów: żarskiego – 13 punktów, krośnieńskiego – 2 punkty,

ślubickiego – 5 punktów, sulęcińskiego – 1 punkt, strzelecko-drezdeneckiego – 3 punkty, żagańskiego – 2 punkty, miasto Gorzów Wlkp. – 1 punkt.

Na terenie województwa lubuskiego w żadnym przebadanym punkcie nie stwierdzono występowania wód podziemnych o bardzo dobrej jakości (klasa I). Wody o dobrej jakości (klasa II) stwierdzono w 2 punktach, zadowalającej jakości (klasa III) - w 17 punktach, niezadowalającej jakości (klasa IV) - w 5 punktach, w pozostałych 3 punktach stwierdzono wody o złej jakości (klasa V). Najczęściej przekraczane – w klasie IV i V - były wartości wskaźników: pH, żelaza i manganu oraz amoniaku, sodu, siarczanów, wapnia, chloru, potasu, cynku, boru i całkowitej zawartości węgla organicznego.

Ponadto w 2011 roku w wybranych 25 punktach wykonano zakres badań rozszerzony o dodatkowe wskaźniki (m.in.: antracen, benzo(a)piren, aldryna, p,p'-DDT, endosulfan I).

Dokładne informacje dotyczące jakości wód podziemnych województwa lubuskiego dostępne są na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze - www.zgora.pios.gov.pl.

Na terenie powiatu świebodzińskiego prowadzone są również obserwacje jakości wód podziemnych w ramach tzw. monitoringu lokalnego (sieci piezometrów wokół lokalnych potencjalnych źródeł zanieczyszczeń). Jak wynika ze sprawozdań przesyłanych do WIOŚ w Zielonej Górze, w 2010 roku monitoring taki był prowadzony na terenie międzygminnego wysypiska odpadów w Jeziorach.

Międzygminne Wysypisko Komunalne w m. Jeziorzy

Wyniki badań monitoringu przeprowadzonego w 2011 roku wskazują na niepokojące wysokie stężenia azotanów, które osiągały wartości charakterystyczne dla IV i V klasy jakości. Ponadto w jednym piezometrze stwierdzono kwaśne pH osiągające wartości charakterystyczne dla III i IV klasy jakości. Na podstawie uzyskanych wyników stwierdzono sezonowe nieznaczne wahania wapnia, siarczanów i ogólnego węgla organicznego, osiągające wartości charakterystyczne dla II i III klasy jakości. Pozostałe analizowane wskaźniki posiadały średnie roczne stężenia na poziomie właściwym dla I klasy jakości.

W celu ochrony zasobów wód podziemnych konieczne jest składowanie odpadów komunalnych na odpowiednio przygotowanych składowiskach oraz zapobieganie przedostawaniu się zanieczyszczeń do wód podziemnych z innych potencjalnych źródeł zanieczyszczeń oraz z terenów rolniczych.

3. Imisja zanieczyszczeń powietrza

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze wykonał w 2012 r. kolejną roczną ocenę jakości powietrza w województwie lubuskim. Ocena ta została opracowana na podstawie wyników badań imisji zanieczyszczeń powietrza przeprowadzonych w 2011 r. Celem opracowania rocznej oceny jakości powietrza jest uzyskanie informacji o stężeniach zanieczyszczeń na obszarze poszczególnych stref województwa lubuskiego.

Ocena za rok 2011 wykonana została w nowym układzie stref. W założeniach do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (przygotowanych w związku z transpozycją do prawa polskiego Dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze go powietrza dla Europy) przyjmuje się, że od stycznia 2011 r. dla wszystkich zanieczyszczeń

uwzględnianych w ocenach jakości powietrza będzie obowiązywał nowy podział kraju na strefy. W nowym układzie strefę stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys.,
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys.,
- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Rycina 1. Układ stref województwa lubuskiego dla oceny stężeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ozonu, pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz pyłu zawieszonego PM₁₀ i zanieczyszczeń zawartych w pyłe PM₁₀ (benzo(a)pirenu, ołowiu, arsenu, kadmu i niklu) z uwzględnieniem kryteriów ochrony zdrowia

Z przedstawionej mapki wynika, iż obszar powiatu świebodzińskiego zaliczany jest do strefy lubuskiej.

Rycina 2. Układ stref województwa lubuskiego dla oceny stężeń ozonu, dwutlenku siarki oraz tlenków azotu z uwzględnieniem kryteriów ochrony roślin.

Do oceny wykorzystano wyniki badań wykonanych w ramach Lubuskiej Sieci Monitoringu Zanieczyszczeń Powietrza, na którą składały się automatyczne oraz manualne stacje monitoringu powietrza działające ze względu na ochronę zdrowia, zlokalizowane w Gorzowie Wielkopolskim, Zielonej Górze, Wschowie oraz Sulęcínie - automatyczna stacja przewoźna (semimobilna). W ocenie jakości powietrza pod kątem ochrony roślin wykorzystano wyniki pomiarów ze stacji monitoringu powietrza w Smolarach Bytnickich (pow. krośnieński)

Roczna ocena jakości powietrza pozwoliła uzyskać informacje na temat stężeń ww. zanieczyszczeń w poszczególnych strefach województwa lubuskiego. Uzyskane informacje umożliwiły sklasyfikowanie stref w oparciu o przyjęte kryteria, ustanowione ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin, tj.: dopuszczalny poziom substancji w powietrzu, poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, poziom docelowy oraz poziom celu długoterminowego (wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu, Dz. U. nr 47 poz. 281)

Klasyfikacja stref stanowi podstawę do podjęcia decyzji o zaplanowaniu i podjęciu działań na rzecz poprawy jakości powietrza w danej strefie, wskazując na ewentualną konieczność opracowania programu ochrony powietrza.

Ocena jakości powietrza na obszarze województwa lubuskiego na podstawie wyników badań imisji wykonanych w 2011 r. - przeprowadzona z uwzględnieniem kryteriów ochrony zdrowia – wykazała, iż we wszystkich strefach wystąpiły przekroczenia. W strefie miasto Gorzów Wlkp. wystąpiły przekroczenia stężenia średniodobowego i średniorocznego dla pyłu zawieszonego PM10 (pył o średnicy ziaren poniżej 10 μm) oraz stężenia średniorocznego dla benzo(a)pirenu (BaP). W strefie miasto Zielona Góra wystąpiły przekroczenia stężenia średniorocznego dla benzo(a)pirenu. W strefie lubuskiej wystąpiły przekroczenia: dopuszczalnej

częstości przekraczania poziomu dopuszczalnego średniodobowego stężenia pyłu PM10 w roku kalendarzowym oraz stężenia średniorocznego dla benzo(a)pirenu - w Sulęcinie oraz we Wschowie. Ponadto we Wschowie przekroczony został poziom docelowy stężenia arsenu.

Mimo iż stężenie docelowe ozonu w powietrzu nie zostało przekroczone na żadnej ze stacji, jednak przekroczony został poziom celu długoterminowego określony dla ozonu na wszystkich stacjach działających w województwie lubuskim.

Z badań zanieczyszczenia powietrza wykonanych przez WIOŚ wynika, że dla kryteriów określonych ze względu na ochronę zdrowia, stężenia dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu, tlenku węgla, pyłu zawieszonego PM2,5 oraz zawartych w pyle zawieszonym PM10: kadmu, niklu oraz ołowiu, występowały w zakresie obowiązujących norm.

Ocena jakości powietrza na obszarze województwa lubuskiego według kryteriów określonych pod kątem ochrony roślin wykazała brak przekroczeń stężeń dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki i tlenków azotu, natomiast dokonując oceny stężeń ozonu stwierdzono przekroczenie wartości poziomu celu długoterminowego.

Z powodu występowania przekroczeń wszystkie ww. strefy zostały wskazane, jako strefy dla których - zgodnie z art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska - wymagane jest sporządzenie programu ochrony powietrza mające na celu osiągnięcie wymaganych poziomów substancji w powietrzu.

W 2010 r. dokonano oceny zanieczyszczenia opadów atmosferycznych i depozycji zanieczyszczeń z opadów do podłoża, przeprowadzonej na podstawie danych pomiarowych i analitycznych opadów z 23 stacji monitoringowych (do końca lutego 2010 roku sieć pomiarowo kontrolna składała się z 25 stacji badawczych, a od marca 2010 roku z 23 stacji badawczych chemizmu opadów) - w woj. lubuskim 2 stacje zlokalizowane w Zielonej Górze oraz Gorzowie Wlkp.) oraz danych pomiarowych ze 162 punktów pomiaru wysokości opadów zlokalizowanych na terenie Polski (w tym 10 na obszarze woj. lubuskiego) przeprowadzonych w 2010 roku. Na tej podstawie wykonane zostały mapy rozkładu przestrzennego wysokości opadów oraz stężeń substancji zawartych w opadach wraz z wielkościami ich depozycji (wartości pH, przewodności elektrycznej właściwej, chlorków, siarczanów, azotynów i azotanów, azotu amonowego, azotu ogólnego, fosforu ogólnego, potasu, sodu, wapnia, magnezu, cynku, miedzi, żelaza, ołowiu, kadmu, niklu, chromu i manganu).

Wartości pH pomierzone w 2010 roku na terenie województwa lubuskiego mieściły się w zakresie 3,73-7,24. W 2010 roku zaobserwowano spadek ilości kwaśnych deszczy w porównaniu do roku ubiegłego o 6%, natomiast ilość kwaśnych deszczy w wieloleciu 2001-2010 wynosiła 58%. Roczny sumaryczny ładunek jednostkowy oznaczanych substancji zdeponowany na obszar województwa lubuskiego wyniósł 48,2 kg/ha i był mniejszy niż średni dla całego obszaru Polski o 15,3%. W porównaniu z rokiem 2009 nastąpił wzrost rocznego obciążenia o 10,8%.

W tabeli 6 zamieszczono szczegółowe informacje odnośnie obciążenia powierzchniowego substancjami deponowanymi z opadów atmosferycznych na terenie powiatu świebodzińskiego w 2010 roku.

Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim, jak również wyniki badań opadów atmosferycznych, dostępne są w całości na stronie internetowej Inspektoratu, pod adresem www.zgora.pios.gov.pl.

Tabela 6. Obciążenie powierzchniowe powiatu świebodzińskiego substancjami wzniesionymi przez opady atmosferyczne w 2010 roku (ładunki jednostkowe w kg/ha*rok i ładunki całkowite w tonach/rok)

Wskaźnik	Ładunek jednostkowy	Ładunek całkowity
	[kg/ha*rok]	[tony/rok]
Siarczany	13,93	1306
Chlorki	4,20	394
Azotyny+azotany	3,53	331
Azot amonowy	5,73	537
Azot ogólny	13,84	1297
Fosfor ogólny	0,280	26,2
Sód	2,73	256
Potas	1,69	158
Wapń	4,32	405
Magnez	0,68	64
Cynk	0,239	22,4
Miedź	0,0500	4,7
Żelazo	0,194	18,2
Ołów	0,0107	1,00
Kadm	0,00209	0,196
Nikiel	0,0047	0,44
Chrom	0,0037	0,347
Magnez	0,0763	7,15
Jon wodorowy	0,0426	3,99

4. Hałas

W ramach monitoringu hałasu komunikacyjnego w roku 2011 przeprowadzono pomiary na terenie następujących miast: Żary, Żagań, Kostrzyn nad Odrą, Strzelce Krajeńskie oraz w miejscowościach Marszów (powiat żarski) i Przytoczna (powiat międzyrzecki). Na ww. terenach zidentyfikowano (i wytypowano do badań monitoringowych) potencjalne obszary szczególnego zagrożenia hałasem - w wyniku analizy sposobu zagospodarowania terenów wokół głównych szlaków komunikacyjnych województwa oraz w oparciu o dane pomiarowe z lat ubiegłych.

Po przeprowadzeniu weryfikacji terenowej, uwzględniającej gęstość zaludnienia i specyfikę zabudowy, w wytypowanych obszarach ustalono łącznie 10 punktów pomiarowych zlokalizowanych wzdłuż głównych dróg. Wyniki pomiarów hałasu wykonanych w 2011 r., zostaną szczegółowo omówione w przygotowywanych opracowaniach, które zamieszczone będą również na stronie internetowej WIOŚ w Zielonej Górze: www.zgora.pios.gov.pl.

5. Pola elektromagnetyczne

Od roku 2005 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze prowadzi badania monitoringowe poziomów pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku. Dotychczas, na podstawie przeprowadzonych pomiarów, nie stwierdzono występowania natężeń pól elektromagnetycznych przekraczających poziom dopuszczalny.

W 2011 roku badania poziomów pól elektromagnetycznych przeprowadzono w 45 punktach pomiarowych na obszarze województwa lubuskiego. Pomiarami objęto tereny miast powyżej 50 tys. mieszkańców, pozostałych miast i tereny wiejskie, ustalając na każdym z wymienionych obszarów badawczych po 15 punktów pomiarowych, zlokalizowanych w miejscach dostępnych dla ludności (zgodnie z definicją zawartą w art. 124 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska). Jeden z punktów pomiarowych przebadanych w 2011 r. był zlokalizowany w Świebodzinie (współrzędne geograficzne - 15°31'55,40", 52°15'01,20"). Zmierzona wartość natężenia promieniowania wyniosła 0,4 V/m, co stanowi 5,71% wartości dopuszczalnej (średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego dla zakresu częstotliwości, co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz uzyskanych dla punktu pomiarowego).

W żadnym z wymienionych punktów pomiarowych **nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.**

Pomiary wykonane w 2011 r. wykazały, że wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego wahały się w granicach: 2,86 – 22,71% wielkości dopuszczalnej (tj. 7 V/m), określonej dla miejsc dostępnych dla ludności, na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2003 r. (Dz. U. Nr 192., poz. 1883).

Opracowano: w Wydziale Inspekcji i Wydziale Monitoringu Środowiska WIOŚ w Zielonej Górze